

ЗАКЉУЧАК

ПРАВНИ ОСНОВ НАПЛАТЕ ТРОШКА ГАРАНТОВАНОГ СНАБДЕВАЧА

Трошак гарантованог снабдевача је саставни део цене електричне енергије, утврђен у складу са важећом Методологијом за одређивање цене електричне енергије за гарантовано снабдевање, а не трошак који се посебно зарачунава и наплаћује купцу електричне енергије на име утврђене цене.

Образложење

I

Пред основним судовима на територији Републике Србије је у току већи број поступака по тужбама физичких лица, као купаца и потрошача електричне енергије, против ЈП „Електропривреда Србије“, као продавца електричне енергије, са захтевима за исплату накнаде, која им је, према њиховим тврдњама, поред утрошене електричне енергије и осталих накнада, исказана у рачуну и неосновано наплаћена као тзв. „трошак гарантованог снабдевача“.

С обзиром да није било услова да се о овом питању изјасни применом института за решавање спорног правног питања, Грађанско одељење Врховног касационог суда је одлучило да на основу овлашћења из члана 31. Закона о уређењу судова, о овом питању заузме став, све у циљу обезбеђивања јединствене примене права и равноправности грађана пред судовима Републике Србије.

II

Питање утврђивања јединствене цене електричне енергије, почев од надлежности органа или тела која о томе одлучују, поступак, начин обрачуна, тарифе и др, па све до њене наплате на основу издатог рачуна кориснику, регулисано је законом и подзаконским актима из области енергетике.

Закон о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 145/2014, 95/2018 – др. закон и 40/2021), прописује: да је гарантовано снабдевање јавна услуга којом се осигурава право домаћинства и малих купаца на снабдевање електричном енергијом, прописаних карактеристика на територији Републике Србије по разумним, јасно упоредивим, транспарентним и недискриминаторним ценама, а купац из категорије домаћинство је крајњи купац који купује електричну енергију или природни гас за потрошњу свог домаћинства и за заједничку потрошњу домаћинства, искључујући обављање комерцијалних или професионалних делатности (члан 2. став 1. тачка 11. и 33.); да је Агенција за енергетику Републике Србије, једино регулаторно тело за област енергетике, основано у циљу унапређивања и усмеравања развоја тржишта електричне енергије и природног гаса на принципима недискриминације и ефикасне конкуренције, стварање стабилног регулаторног оквира, као и за обављање других послова утврђених овим законом, да је Агенција самостални правни субјект и независна од органа извршне власти у обављању својих послова, као и од других државних

органа и организација, правних и физичких лица, која се баве енергетским делатностима, независно доноси одлуке, самостално располаже финансијским средствима одобреним финансијским планом и обезбеђује стручне капацитете неопходне за обављање законом утврђених послова (члан 38. став 1. и 2.); да Агенција доноси методологије, између осталог и за одређивање цене електричне енергије за гарантовано снабдевање у складу са овим законом (члан 50. став 1. тачка 5.); да су цене енергије, енергената и услуга које пружају енергетски субјекти у обављању енергетске делатности слободне, осим уколико је другачије уређено овим законом, те да поред таксативно наведених, могу бити регулисане и цене електричне енергије за гарантовано снабдевање (члан 88. став 1. и 3.); да се регулисане цене из претходне законске одредбе одређују на основу методологија које доноси Агенција (члан 90. став 1.).

Методологија за одређивање цене електричне енергије за гарантовано снабдевање („Службени гласник РС“, бр. 84/2014, 109/2015, 105/2016, 79/2017, 99/2018 и 158/2020), коју доноси Агенција за енергетику, одређује метод регулације цене електричне енергије за гарантовано снабдевање, који је заснован на оправданим трошковима пословања и одговарајућем приносу на средства уложена у ефикасно обављање енергетске делатности, елементи за које се утврђују тарифе (тарифни елементи) и начин израчунавања регулисаних цена, односно тарифа, начин обрачуна електричне енергије за гарантовано снабдевање, категорије и групе купаца, дужина регулаторног периода, као временског периода за који се израчунава цена гарантованог снабдевања, начин утврђивања оправданости трошкова, као и начин, поступак и рокови за достављање документације и врста документације коју гарантовани снабдевач доставља Агенцији за енергетику (I). У одељку VI методологије, утврђени су тарифни елементи, као обрачунске величине за сваку категорију купаца за регулаторни период, између осталог и „место испоруке“, који представља укупан број мерних места свих купаца које снабдева гарантовани снабдевач. За сваки од тарифних елемената у VII одељку ове методологије, утврђене су тарифе, по категоријама и групама купаца, те је за тарифни елемент „место испоруке“ утврђена тарифа „трошак гарантованог снабдевача“ – VII.4. Одељак VIII.4. Методологије односи се на израчунавање тарифе за тарифни елемент „место испоруке“, којим је одређено да се тарифа „трошак гарантованог снабдевача“ за све категорије купаца утврђује у једнаком износу за календарски месец, да се изражава у динарима по месту испоруке, као и да се одређује на основу 5% максимално одобреног прихода и тарифног елемента „место испоруке“, према формули која је дата у овом одељку.

Одлуку о регулисаној цени електричне енергије за гарантовано снабдевање, између осталог и регулисаној цени електричне енергије за снабдевање домаћинстава и малих купаца на територији Републике Србије, на основу члана 33. став 2. Статута Јавног предузећа „Електропривреда Србије“, доноси директор предузећа, која се по добијеној сагласности Агенције за енергетику, објављује у „Службеном гласнику“. Цена електричне енергије у овој одлуци исказана Методологијом за одређивање цене електричне енергије за гарантовано снабдевање, поред осталог садржи и елемент „трошак гарантованог снабдевача“.

Из наведених материјалноправних одредби произилази да је трошак гарантованог снабдевача, саставни део цене електричне енергије утврђене у складу са законом и важећом Методологијом за одређивање цене електричне енергије за гарантовано снабдевање.

(Закључак усвојен на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној дана 16.09.2021. године).